Károlyi Csaba

Az objektív lírikus és a fotóobjektív

KÖNYVKRITIKA - KÖVETÉSI TÁVOLSÁG - LXVI. évfolyam, 17. szám, 2022. április 29.

Nemes Nagy Ágnes: „Maszk nem takarta már”. Képeskönyv. A Nemes Nagy Ágnes-idézeteket válogatta Ferencz Győző. Jelenkor Kiadó, Budapest, 2022, 184 oldal, 5999 Ft

Jól ismert Hunyady József portréja 1964-ből, a heverőre kucorodó papucsos kép, régi rádióval, kalotaszegi szőttessel (itt a 88-89. oldalon). Ezen a költő egyszerre akarta jelezni azt, hogy nő, meg azt, hogy ezt az otthonos nőt nem szégyelli férfiasan megmutatni. Érdekesek Sándor Zsuzsa portréi (105–109.), főleg a 60-as évekbeliek, ezeken beszéd közben is látjuk, és az jót tesz a képnek, mert valóban úgy van, ahogy a fotóalany gondolja: arcának karakterét a mozgás adja, a változó kifejezés. (1984-ben volt egy tévéműsor az *Újhold*ról, Czigány György vezette, az arról készült fotón Nemes Nagy Ágnes beszélgetés közben látszik, magyaráz, kérdez, gesztikulál, az nagyon jó – itt nem szerepel, a DIA honlapján megtalálható.) A lakásában készült felvételek esetében érezhetően jól megfontolta, mit és hogyan láthatunk a képen (bútorok, tárgyak, íróasztal, könyvek, képek, párnák, szőnyegek), milyen ruhában legyen (sál, karóra, bross), előszeretettel maradt papucsban, hiszen otthon volt, bár az etikett inkább azt diktálta volna, vegyen cipőt… A leghíresebb talán ezek közül a képek közül Balla Demeteré a 70-es évekből, a költő ül íróasztalánál, papucsban, cigarettázik, nyitva az ablak, háta mögött teletömött könyvespolc. Sok fotón cigarettázik, és sokszor nem néz bele a kamerába. Azért se.